

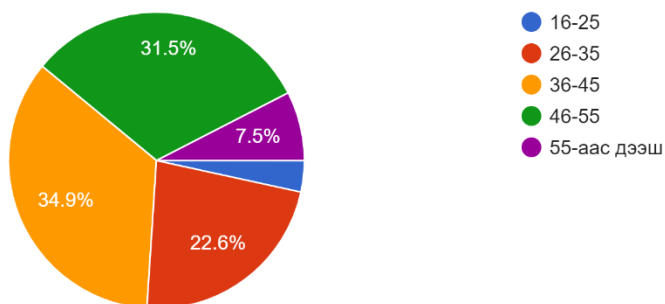
Цар тахлын нөлөө ЖДҮҮ эрхлэгчдэд

/ Судалгаа /

Жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгчдэд Ковид-19 коронавирус болон цар тахлын эсрэг төрөөс авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээнүүд хэрхэн нөлөөлж буй талаарх судалгааг авч нэгтгэлээ. Судалгаанд нийт 623 ЖДҮҮ эрхлэгчид оролцсон ба судалгааны асуулгын үр дүнг танилцуулж байна.

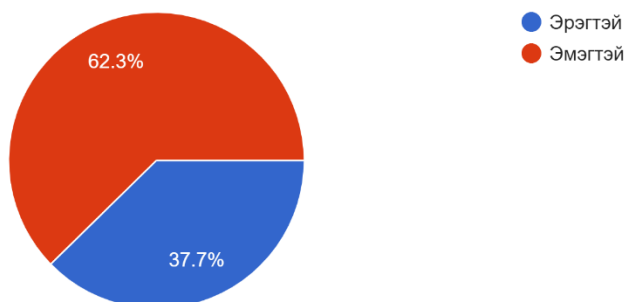
1. Таны нас?

146 responses

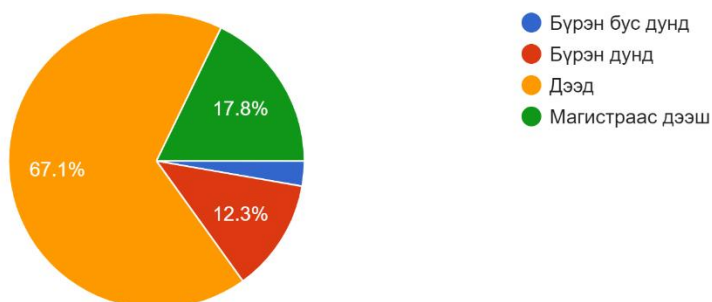
2. Таны хүйс?

146 responses

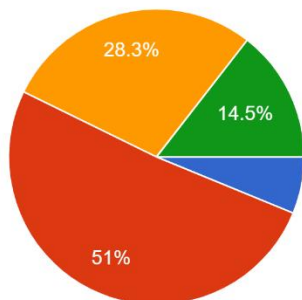
3. Таны боловсролын түвшин?

146 responses

4. Та ямар салбарт үйл ажиллагаа эрхэлдэг вэ?

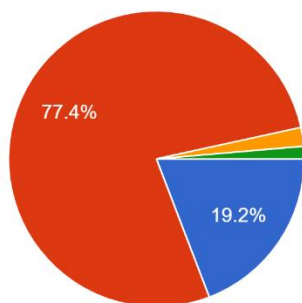
145 responses

- Хөдөө аж ахуй, газар тариалан
- Үйлдвэрлэл
- Үйлчилгээ
- Худалдаа

5. Та ямар хэлбэрээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг вэ?

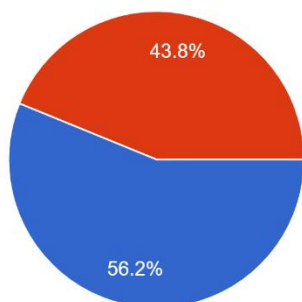
146 responses

- Иргэн
- Компани
- Хоршоо
- Нөхөрлөл

6. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчээр бүртгүүлсэн үү?

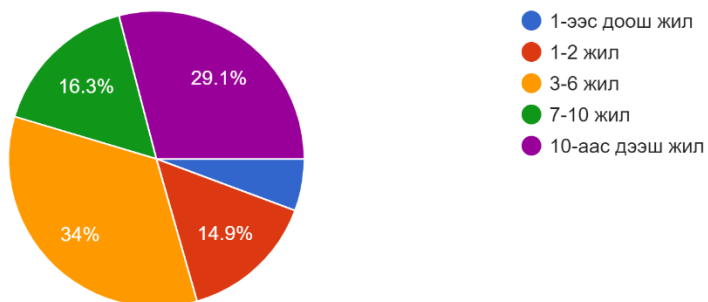
146 responses

- Тийм
- Үгүй

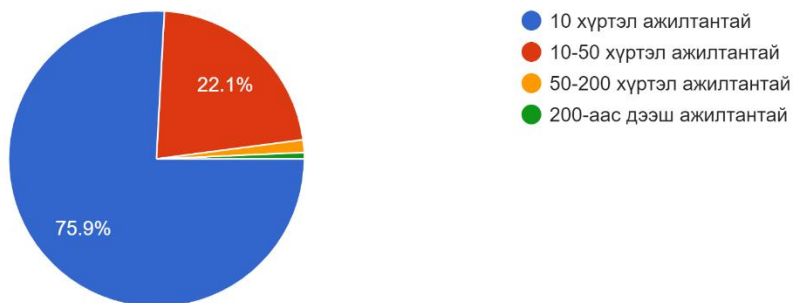
7. Та хэдэн жил жижиг, дунд үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхэлж байна вэ?

141 responses

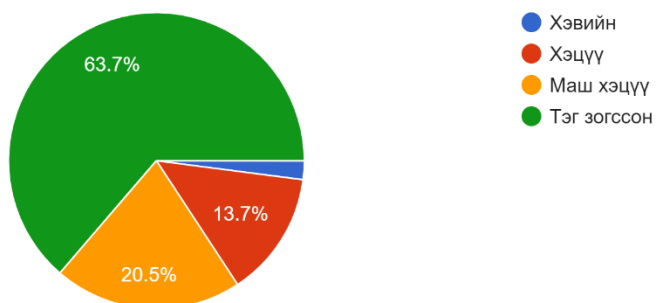
8. Танай байгууллага хэдэн ажилтантай вэ?

145 responses

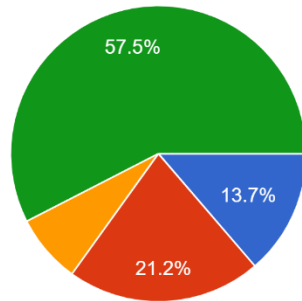
9. Цар тахал гарч хөл хорионы дэглэм тогтоосноор танай байгууллагын үйл ажиллагаанд ямар нөлөө үзүүлж байна вэ?

146 responses

10. Танай байгууллага хүний нөөцийн эрсдэлтэй энэ үед ажилчдынхаа цалинг хэрхэн өгч байгаа вэ?

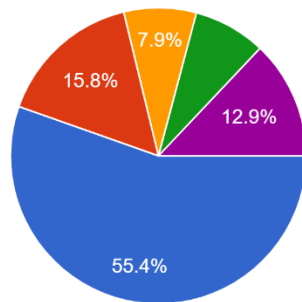
146 responses

- Бүтнээр өгч байна
- Нийт сарын цалингийн тал хувийг
- Бараа, бүтээгдэхүүн оролцуулан өгч байна
- Цалин олгох боломжгүй байна

11. Та хэдий хэмжээний зээлтэй вэ? /сая төгрөгөөр/

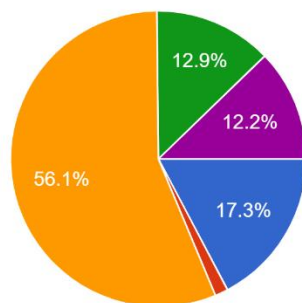
139 responses

- 100.0 сая төгрөг хүртэл
- 100.0-300.0 сая төгрөг хүртэл
- 300.0 -500.0 сая төгрөг хүртэл
- 500.0- 1,000.0 сая төгрөг хүртэл
- 1,000.0 сая төгрөгөөс дээш

12. Та ямар байгууллагаас зээл авсан бэ?

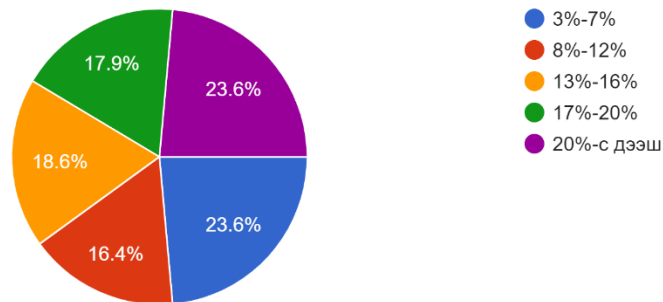
139 responses

- Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан
- Батлан даалтын сан
- Арилжааны банк
- Банк бус санхүүгийн байгууллага
- Бусад

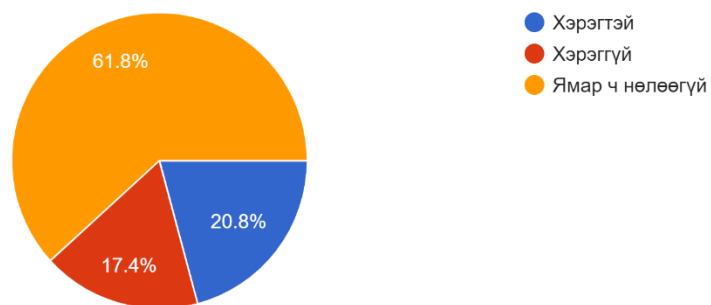
13. Таны авсан зээлийн жилийн хүү хэд вэ?

140 responses

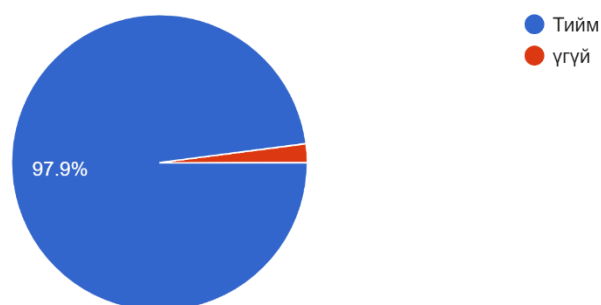
14. Төрөөс коронавирусийн эсрэг үзүүлж буй бодлого арга хэмжээнүүд танд хэр өгөөжтэй байна вэ?

144 responses

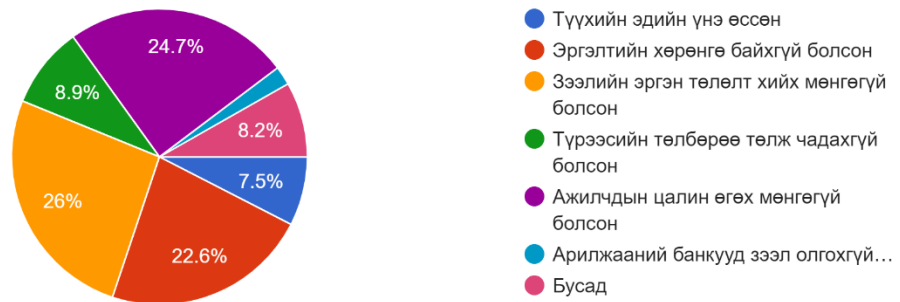
15. Коронавирусийн цар тахал гарч хатуу хөл хорионы дэглэм тогтоосноор танай байгууллагын үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөө үзүүлж байна уу?

146 responses

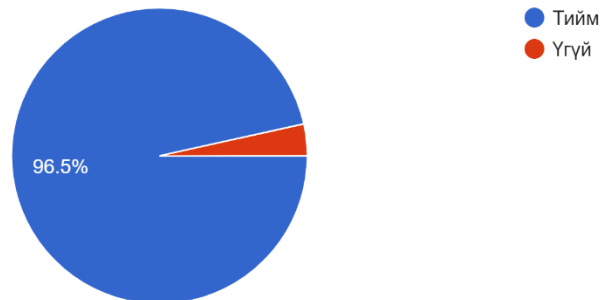
16. Танай байгууллагын үйл ажиллагаанд ямар хүндрэлүүд гарч байна вэ?

146 responses

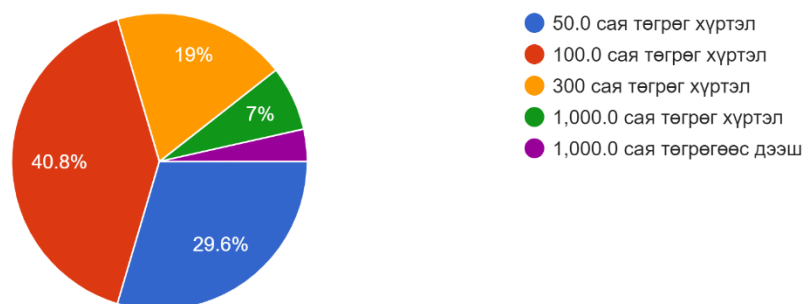
17. Гарч буй хүндрэлүүдийг давахад нэмэлт санхүүжилт хэрэгтэй юу?

144 responses

18. Танд хэдэн төгрөгний санхүүжилт шаагдлагатай вэ? /сая төгрөгөөр/

142 responses

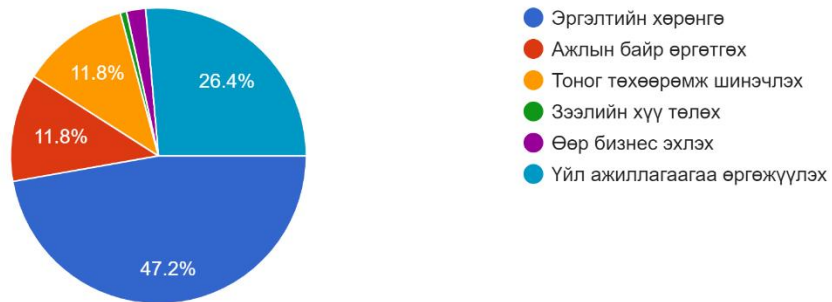
19. Нэмэлт санхүүжилт авахад танд тулгарч буй бэрхшээл юу вэ?

144 responses

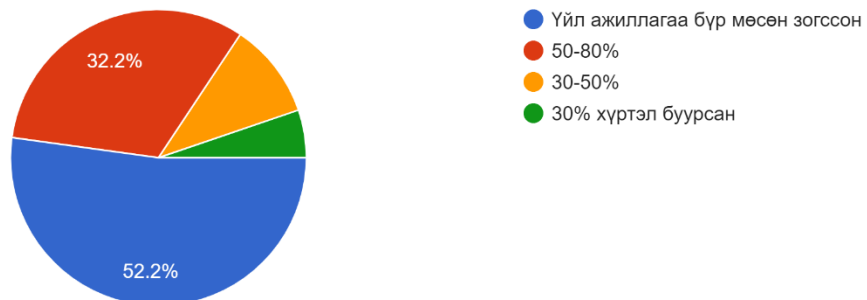
20. Нэмэлт санхүүжилт авбал юунд зарцуулах вэ?

144 responses

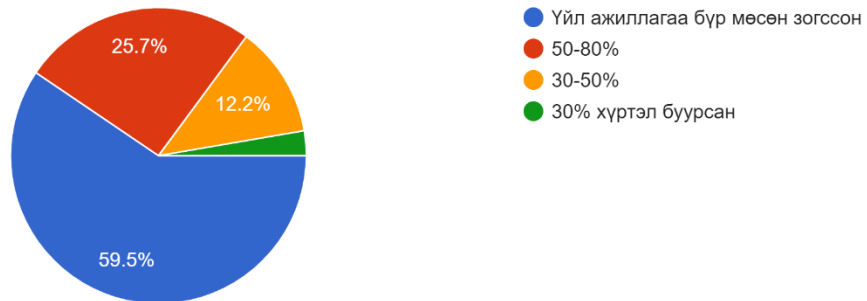

21. Танай байгууллага “бичил үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгч” буюу жилийн 300.0 сая төгрөг хүртэл борлуулалтын орлоготой аж ахуйн нэгж бол орлого хэдэн хувиар буурсан бэ?

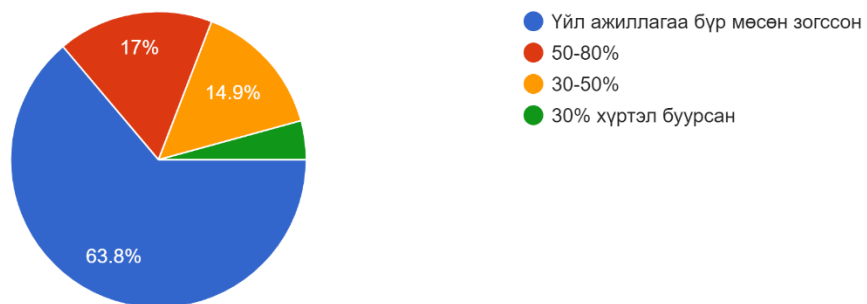
115 responses

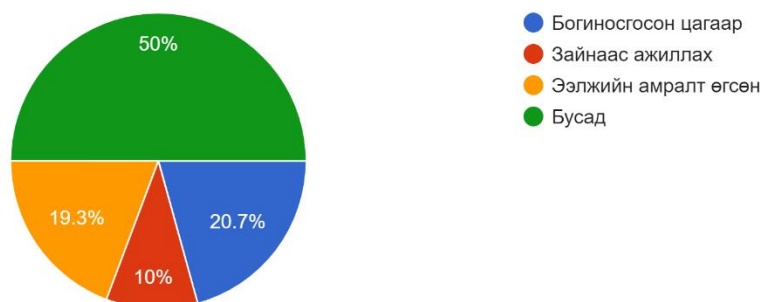
22.Танай байгууллага “жижиг үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгч” буюу жилийн 300.0 сая-1.0 тэрбум төгрөг хүртэл борлуулалтын орлоготой ...йн нэгж бол орлого хэдэн хувиар буурсан бэ?
74 responses

23. Танай байгууллага “дунд үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгч” буюу жилийн 1.0-2.5 тэрбум төгрөг хүртэл борлуулалтын орлоготой аж ахуйн нэгж бол орлого хэдэн хувиар буурсан бэ?
47 responses

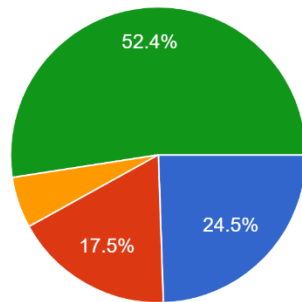
24.Танай байгууллагын ажиллах цагийн хэлбэрт өөрчлөлт орсон уу?
140 responses

25. Цаашид ажлын байртай холбоотой ямар арга хэмжээ авахаар төлөвлөж байна вэ?

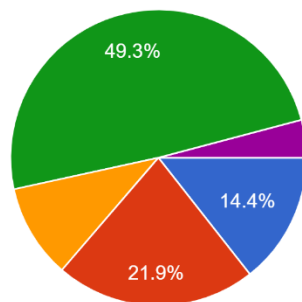
143 responses

- Ажлын байрны тоог хэвээр үргэлжлүүлнэ ажиллана
- Ажлын байрны тоог цөөлнө / цомхотгол хийх/
- Ажлын байрны тоог нэмнэ
- Тодорхойгүй байна

26. Ковид-19 коронавирусийн нөлөөлөлд өртсөн байгууллагуудад төрөөс ямар дэмжлэг үзүүлвэл зохих вэ?

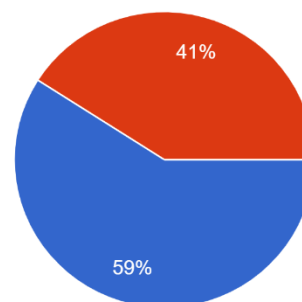
146 responses

- Татвар /НӨАТ/-ийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт
- Зээлийн төлбөр, хүү төлөх хугацааг хойшлуулах
- НДШ-ийн төлбөрийг хөнгөлөх, төлөх хугацааг хойшлуулах
- Хөнгөлөлттэй зээл олгох
- Экспорт, импортын бараа бүтээгдхүүнийг, гаалийн хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр нэвтрэх боломж бүрдүүлэх

27. Танай байгууллага хэрэглэгчидээ хадгалах, хамгаалах өөр бусад арга замуудыг хэрэгжүүлсэн эсэх?

144 responses

- Тийм
- Үгүй

ДҮГНЭЛТ

Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг, Жижиг, дунд үйлдвэрийн газраас 2020 оны 11 дүгээр сарын 28-ний өдрөөс 2020 оны 12 дугаар сарын 01-ний хооронд Улаанбаатар хот, орон нутгийн жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгчдийн дунд коронавирусын цар тахал хэрхэн нөлөөлж буй талаарх судалгааг цахим хэлбэрээр явуулж нийт 623 ЖДҮҮ эрхлэгчид хамрагдлаа.

Судалгаанд хамрагдсан нийт ЖДҮҮ эрхлэгчдийн 22.6 хувь нь 26-35 настай, 34.9 хувь 36-45 настай, 31.5 хувь нь 46-55 настай хүмүүс байсан бөгөөд 62.3 хувь нь эрэгтэй, 37.7 хувь нь эмэгтэй хүмүүс хамрагдсан байна. Мөн үйл ажиллагааны чиглэл нь үйлдвэрлэл 51 хувь, үйлчилгээ 28.3 хувь, худалдаа 14.5 хувь ба хуулийн этгээдийн хэлбэр иргэн 19.2 хувь, компани 77.4 хувь, хоршоо, нөхөрлөл 4.4 хувь, хамрагдлаа.

Судалгаанд оролцогсдын 71% нь 10-аас доош жил үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд 75.9% нь 10 хүртэл ажилтантай “бичил үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгч” гэсэн ба 56% нь ЖДҮХСангаас зээл авсан зээлдэгчид хамрагдсан байна.

Цар тахал гарч хатуу хөл хорионы дэглэм тогтоосноор нийт судалгаанд оролцогсдын 98% нь үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөө үзүүлж байна гэсэн бөгөөд тэдгээрийн 67 хувь нь үйл ажиллагаа зогссон гэсэн ба 20 хувь нь богиносгосон цагаар ажиллаж байгаа гэсэн байна. Мөн ажилчдынхаа цалинг хэрхэн өгч байгаа талаарх асуултад 13.7 хувь нь бүтнээр өгч байгаа гэсэн бөгөөд 57 хувь цалин олгох боломжгүй байна гэсэн байна. Цаашид ажлын байртай холбоотой ямар арга хэмжээ авахаар төлөвлөж байгаа талаар тодруулахад 24.5 хувь нь ажлын байрны тоог хэвээр авч үлдэнэ гэсэн бөгөөд 17.5 хувь ажлын байрны тоог цөөлнө гэсэн байна. Харин 50-иас дээш хувь нь тодорхойгүй байна гэсэн хариулт өгсөн.

Төрөөс коронавирусын эсрэг үзүүлж буй бодлого, арга хэмжээнүүд хэр өгөөжтэй байна вэ гэсэн асуултад 79.2 хувь нь ямар ч нөлөөгүй, хэрэггүй гэсэн бөгөөд 20.8 хувь нь дэмжлэг болж байгаа гэсэн санал өгсөн бөгөөд хэрэгжүүлж буй бодлого арга хэмжээ бодит дэмжлэг болохгүй байгаа нь харагдаж байна.

Байгууллагын хэвийн үйл ажиллагаанд ямар хүндрэлүүд гарч байгаа талаар асуухад 26 хувь нь зээлийн эргэн төлөлт хийх мөнгөгүй болсон, 24.7 хувь нь ажилчдын цалингийн эх үүсвэргүй, 22.6 хувь нь эргэлтийн хөрөнгөгүй болсон гэх зэрэг санхүүгийн хүндрэлүүд тулгарч байна гэж хариулсан байна. Үүсээд буй хүндрэлийг давахад хэдэн төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт шаардлагатай эсэхэд 40.8 хувь нь 100.0 сая төгрөг хүртэл, 29.6 хувь 50.0 сая төгрөг хүртэл, 19.6 хувь 300.0 сая төгрөг хүртэл гэсэн байна. Мөн нэмэлт санхүүжилт авахад ямар бэрхшээл байгаа тулгарч буй талаарх асуултад 35 хувь нь зээлтэй учир зээл олгогдох боломжгүй гэсэн ба 22.9 нь барьцаа хөрөнгө хангалтгүй гэсэн байна.

Цар тахлын нөлөөлөлд өртсөн байгууллагуудад төрөөс ямар дэмжлэг үзүүлбэл зохих талаар 49.3 хувь нь хөнгөлөлттэй зээл олгох гэсэн бөгөөд 21.9 нь зээлийн төлбөр, хүү төлөх хугацааг хойшлуулах гэсэн ба 14.4 хувь нь татвар /НӨАТ/-ийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт гэсэн байна.

Иймд тус судалгааны үр дүнгээс харахад ЖДҮҮ эрхлэгчдэд коронавирусын цар тахлын нөлөөллийн улмаас ихээхэн санхүүгийн хүндрэл учирч буй бөгөөд дийлэнх хувьд нь төрөөс үзүүлж буй бодлого, арга хэмжээ нь бодитой дэмжлэг болохгүй байна гэсэн байна. Иймээс цаашид ажлын байр, хэрэглэгч, үйлчлүүлэгчдээ хадгалан үлдэж хэвийн үйл ажиллагааны горимд шилжих хүртэл бодитой санхүүгийн дэмжлэг шаардлагатай байгаа нь харагдаж байна.